

孤独のチカラ

ให้
ความ
โดด
เดี่ยว
เชื่อม
เรา
ไว้
ด้วย
กัน

เปลี่ยน
ช่วงเวลา
ที่อยู่คนเดียว
ให้เป็นช่วง
แห่งการ
ซาร์ฟหลังชีวิต

ทาคาชิ โซโต เขียน
นัตsumi ฮัตยานันท์ แปล

พิมพ์ครั้งที่ 1

springbooks

ให้ความโดดเดี่ยว เชื่อมเราไว้ด้วยกัน

ทาคาชิ โฮโตะ ชิโยน
นัทซึเมะ ฮิโทยะฮิโกะ แปล

การอ่านคือรากฐานที่สำคัญ

การอ่านคือการใช้เวลาลำพังที่ดีที่สุด

– ทาคาชิ โฮโตะ

หนังสือคุณภาพ
โดยอมรินทร์กรุ๊ป

ให้ความโดดเด่นช่วยเชื่อมเราไว้ด้วยกัน

springbooks

ในเครือบริษัทอมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)

378 ถนนชัยพฤกษ์ (บรมราชชนนี) เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ 10170

โทรศัพท์ 0-2422-9999 ต่อ 4964, 4969 E-mail: info@amarin.co.th

www.amarinbooks.com   amarinbooks   Springbooks

KODOKU NO CHIKARA by Takashi Saito

Copyright © 2006 Takashi Saito

All rights reserved.

Original Japanese edition published by SHINCHOSH A Publishing Co., Ltd., Tokyo

This Thai language edition is published by arrangement with

SHINCHOSH A Publishing Co., Ltd., Tokyo in care of Tuttle-Mori Agency, Inc., Tokyo

สงวนลิขสิทธิ์หนังสือเล่มนี้ตามพระราชบัญญัติ (ฉบับเพิ่มเติม) พ.ศ. 2668

ห้ามคัดลอกเนื้อหา ภาพประกอบ รวมทั้งดัดแปลงเป็นแบบอื่นทุกสิ่งอย่าง ดัดแปลงเนื้อหา

หรือเผยแพร่ด้วยรูปแบบและวิธีการอื่นใดก่อนได้รับอนุญาต

พิมพ์ครั้งแรก เมษายน 2664

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของศูนย์ข้อมูลอมรินทร์

ทาคาชิ, ไชโด.

ให้ความโดดเด่นช่วยเชื่อมเราไว้ด้วยกัน / ทาคาชิ ไชโด เขียน; นพวัฒน์ หัตถยานนท์ แปล จาก
KODOKU CHIKARA - กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง, 2664.

(10), 214 หน้า.

1. จิตวิทยาประยุกต์. 2. จิตวิทยาพัฒนาตนเอง. 3. การเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพ. 4. การดำเนินชีวิต.
I. นพวัฒน์ หัตถยานนท์, ผู้แปล. II. ชื่อเรื่อง.

168.1 ท6ท9

DDC 168.1

ISBN 978-616-18-4207-9

เจ้าของ ผู้พิมพ์/ผู้โฆษณา บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)

กรรมการผู้อำนวยการใหญ่ ระวี ฤทธิ์พันธุ์ ปัญจรงค์ • กรรมการผู้จัดการ อุษณีย์ วัชรกุลพันธ์

ที่ปรึกษาฝ่ายงานด้านกฎหมายในเครือ อดิศักดิ์ อังคาร • บรรณาธิการฝ่ายงาน การจัดการ ผลงาน

บรรณาธิการบริหาร ชุมพูนุท ตีเประวัตติ • บรรณาธิการ นิติศักดิ์ วรนิติโกศล, พรชานก บัวสุข

ผู้จัดการฝ่ายการผลิต อมราลักษณ์ ไหมตาด • ศิลปกรรม ดวงทิพย์ มิตตอุทิศย์กุล

คอมพิวเตอร์ จีรวิทย์ คำจันทร์ • พิสูจน์อักษร สุรินทร์ย์ ไกรวิจิตร

ฝ่ายการตลาด พนิดา ชัยศิริ, กุลพัฒน์ บัวระอ

คำแนะนำนักพิมพ์

หากเวลานี้คุณรู้สึกโดดเดี่ยวและไม่สามารถสลัดความรู้สึกนี้
ออกไปได้ ก็ขอแสดงความยินดีด้วย เพราะคุณใช้ชีวิตมาถูกทางแล้ว

ไม่ว่าวันนี้คุณจะเป็นนักเรียน นักศึกษา หรือพนักงานบริษัท
ที่รายล้อมไปด้วยเพื่อนฝูงมากมาย แต่คุณต้องไม่ลืมว่าพอถึงวันหนึ่ง
พวกเขาก็จะจากไป แล้วคุณต้องกลับมาอยู่อย่างโดดเดี่ยวอยู่ดี
เพราะฉะนั้นสิ่งที่ดีที่สุดที่คุณจะทำได้ก็คือ ต้องหัดเรียนรู้ที่จะอยู่กับ
ความโดดเดี่ยวให้ได้ตั้งแต่ตอนนี้ หากปล่อยให้เวลาไหลผ่านไป
โดยไม่ฝึกฝน เมื่ออายุมากขึ้น คุณก็จะไม่สามารถรับมือกับความ
โดดเดี่ยวที่เกิดขึ้นในชีวิตได้

ลองคิดดู ถ้าชีวิตของคุณยังรายล้อมไปด้วยเพื่อนฝูงที่จัด
ปาร์ตี้กันทุกคืน หรือมีครอบครัวดูแลอยู่ตลอดเวลา แล้วคุณจะ
เติบโตเป็นคนที่ดีขึ้นกว่าเดิมได้อย่างไร จริงอยู่ที่การใช้เวลาอยู่กับ
เพื่อนฝูงและครอบครัวคือสิ่งที่ดี แต่เชื่อไหมว่าคนที่ประสบความสำเร็จ
ในชีวิตส่วนใหญ่ พวกเขาล้วนหันหน้าเข้าหาตัวเอง และ
เผชิญหน้ากับความโดดเดี่ยวของชีวิตอย่างกล้าหาญ

ความโดดเดี่ยวในที่นี้ไม่ได้หมายความว่าต้องตัดความสัมพันธ์กับทุกคนในชีวิตเพื่อให้รู้สึกโดดเดี่ยว แต่หมายถึงการเรียนรู้ที่จะอยู่กับตัวเอง ฝึกฝนความสามารถของตัวเอง โดยไม่ปล่อยให้คำพูดหรือความเห็นของคนอื่นมากำหนดชีวิตของเรา มากจนเกินไป

“หวังว่าหลังจากที่ได้อ่านหนังสือเล่มนี้แล้ว คุณจะค้นพบหนทางแห่งความโดดเดี่ยวที่เหมาะสมกับตัวคุณ และสามารถเปลี่ยนความโดดเดี่ยวนั้นให้กลายเป็นพลังในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆได้ในที่สุด”

springbooks

สารบัญ

3 บทนำ

บทที่ 1

9

10 ปีแห่งการสูญเสีย (ความโดดเดี่ยวกับตัวฉัน)

10 ช่วงเวลาอันโดดเดี่ยวของผม

15 แสงสว่างในความโดดเดี่ยว

19 ช่วงเวลาแห่งความโดดเดี่ยวที่ได้สั่งสมพลัง

บทที่ 2

25

ใช้ชีวิตในฐานะ “ผู้ถือสันโดษ”

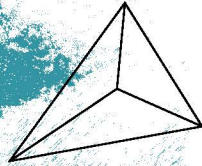
- 26 อย่างแรกคือการตัดสินใจที่จะแยกตัวออกมา
31 เป็นตัวเองแบบทุกวันนี้ดีแล้วหรือ
34 ท่องคาถา “จงหาข้อสรุปให้ได้”
38 สิ่งที่เราควรทำในห้วงเวลาแห่งความโดดเดี่ยว
40 การอยู่คนเดียวทำให้ผู้คนเข้มแข็งขึ้น
42 ความกล้าหาญในการตัดสัมพันธ์
47 จงเลือกความโดดเดี่ยวที่ผลักดันเราไปข้างหน้า
50 ร่างกายและความรู้สึกรับรู้ของผู้ถือสันโดษ

บทที่ 3

55

เทคนิคแห่งความโดดเดี่ยว

- 56 วิธีการทั้ง 3 ข้อ เพื่อไม่ให้คุณนั่งนอนใจกับตัวเองในปัจจุบัน
84 เปลี่ยนตัวเองให้เป็นเพื่อนตาย
89 ความโดดเดี่ยวที่มีสายน้ำช่วยหล่อเลี้ยง
92 ดิน น้ำ ลม ไฟ
98 ร่างกายคือวิหารเคลื่อนที่
102 แบนชิดและถอยห่างจากอารมณ์ด้านลบ
106 ความโดดเดี่ยวที่มีแรงสั่นสะเทือนคอยปลอบประโลม
110 เทคนิคการใช้เวลาตามลำพังของผู้หญิง

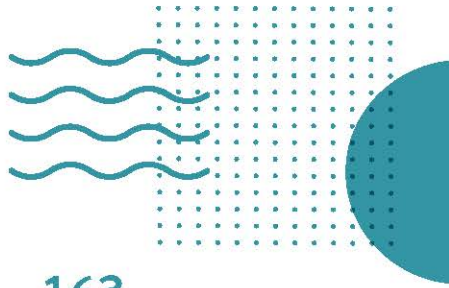

บทที่ 4

115

โลกที่อยู่เพียงลำพัง (เหล่าบรรดาผู้ถือสันโดษ)

- 116 ความโดดเดี่ยวกับการออกพเนจร
118 วิธีการลิ้มรสความโดดเดี่ยวในแบบสนพักัน
123 ความรู้สึกโดดเดี่ยวอันเกิดจากความแปลกแยกของยุคสมัย
128 วรรณกรรมกับความโดดเดี่ยว
130 “วัยรุ่น”
136 การอ่านหนังสือคือการเดินทางสู่โลกของคนตาย
141 ชนวนแห่งความโดดเดี่ยว
146 นะคะฮะระ จูยะ
153 จมดิ่ง
156 “เกลียดชังคนธรรมดา”

บทที่ 5

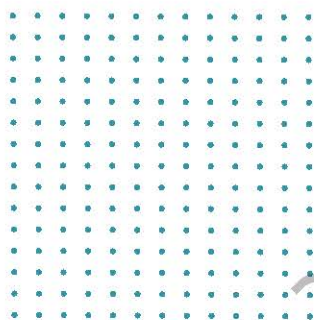
163

พลังแห่งความโดดเด่น

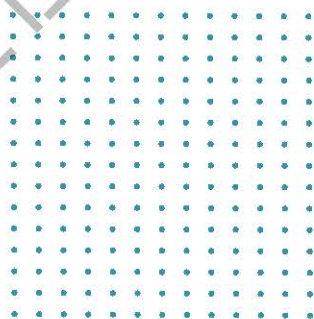
- 164 สิ่งที่มีมองเห็นจากมุมมองของผู้ถือสันโดษ
- 170 รู้จักกับความโดดเด่นในความรัก
- 177 ความโดดเด่นทำให้เข้าใจผู้อื่นมากขึ้น
- 181 ความโดดเด่นกับเครื่องดนตรี
- 186 ภาระงานที่เหมาะสมกับความโดดเด่นคือ
- 189 รากฐานของพลังแห่งความโดดเด่นคือออร์อะตรีนาลิน
- 192 เปลี่ยนมุมมองแห่งความอนิจจังมาเป็นอาวุธ
- 197 กระแสน้ำใต้พิภพ

204 บทส่งท้าย

207 คำอธิบาย

မကွာ

ผู้คนในยุคปัจจุบันต่างหวาดกลัวความโดดเดี่ยวเป็นอย่างมาก อาจจะเป็นปฏิกิริยาโต้ตอบต่อความหวาดกลัวที่มีต่อความโดดเดี่ยวนั้นหรือเปล่า พวกเราจึงปรารถนาที่จะรวมกลุ่มกับผู้คนอื่นๆ จนผมแทบอยากจะเรียกว่า “เป็นอาการของโรควิตกกังวลที่เกิดจากการไร้พวกพ้อง”

ในความเป็นจริง หากพูดว่า “ไม่มีเพื่อน” เราก็จะรู้สึกคนนี้ดีตราราวกับว่าเป็นผู้ล้มเหลวในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ เพราะว่าเราต่างหวาดกลัวสภาวะของการไม่มีพวกพ้อง จึงมีผู้คนที่เผลอตัวคบหาับผู้อื่นทั้งที่ไม่จำเป็นต้องทำความรู้จักกันตั้งแต่แรกเลยก็ได้ อยู่มากมาย

หากคุณรู้สึกสบายใจที่ได้ทำเช่นนั้น นั่นถือว่าเป็นวิธีการใช้ชีวิตรูปแบบหนึ่งด้วยเช่นกัน แต่ถ้าวากลึกๆ ในใจของคุณก็ไม่ได้รู้สึกพอใจกับการใช้ชีวิตเช่นนั้น และไม่สามารถเข้าใจด้านดีของการใช้ชีวิตอยู่อย่างโดดเดี่ยวได้ จนทำให้ใช้เวลาในชีวิตนี้ไม่ได้ตามที่หวังไว้ละก็ การปล่อยเวลาจำนวนมหาศาลให้ผ่านไปแต่ละวันนั้น จึงเท่ากับการทำให้ความหมายของชีวิตนั้นเจือจางลง

สมัยยังเด็ก ผมเคยเรียนร้องเพลงเพลงหนึ่งที่มีเนื้อร้องว่า จะมีเพื่อนถึง 100 คนใหม่นะ (ชื่อเพลง *Ichinensei ni nattara* แต่งเนื้อเพลงโดยมะโตะ มิจิโอะ ทำนองเพลงโดยยะมะโมโตะ นะโอะฮุมิ) แต่ทว่าหากมีคนที่มิใช่เพื่อนเป็นร้อยคนจริงๆ ก็คงจะเป็นจำนวนที่มากเกินไป

ถ้าอย่างนั้นแล้วทำไมผู้คนถึงหวาดกลัวต่อความโดดเดี่ยวมากขนาดนั้นกันล่ะ บางทีภาพลักษณ์ของคำว่า โดดเดี่ยว อาจจะถูกติดโดยตรึงอยู่กับ “ความเหงา” เป็นความเหน็บหนาวอันบางเบา

รากับความแห้งแล้งในฤดูหนาว ไม่ว่าใครต่างก็ทุกข์ทรมานกับความโดดเดี่ยวกันทั้งนั้น จึงทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่เรียกว่า “การรวมกลุ่ม” ขึ้น

สาเหตุที่การอ่านหนังสือเรียนสร้างความทุกข์อาจเป็นเพราะว่าเราจะต้องทำสิ่งนั้นท่ามกลางความโดดเดี่ยว ไม่ว่าจะเป็นตอนที่ฝึกแก้โจทย์ปัญหาหรือตอนอ่านหนังสือ ช่วงเวลาเหล่านั้นจะเป็นช่วงเวลาที่มนุษย์อย่างพวกเราจะรู้สึกโดดเดี่ยว แต่กระนั้นกิจกรรมที่สามารถสร้างประสิทธิภาพและผลิตภาพในการทำงานให้ดียิ่งขึ้นโดยที่ต้องพึ่งพาความโดดเดี่ยวเพียงเท่านั้นคือ การเรียนและการอ่านหนังสือ แต่เมื่อไม่สามารถผืนทนต่อความโดดเดี่ยวในช่วงขณะนั้นได้จึงต้องเปิดทีวีหรือวิทยุ หรือไม่ก็ดนตรีที่ชอบให้มีเสียงคลอเอาไว้ เพื่อเป็นการดึงความรู้สึกให้ออกมาจากความโดดเดี่ยวนั้น สิ่งที่ได้รับจากการอ่านหนังสือก็จะลดน้อยลง

โดยเฉพาะอย่างยิ่งโทรทัศน์ซึ่งจะสร้างบรรยากาศชวนให้รู้สึกว่าผู้คนในโทรทัศน์ที่ออกมาเป็นเพื่อนของเรา รากับได้พูดคุยกันอย่างสนิทสนมกับเหล่าบรรดาผู้มีชื่อเสียง อย่างเช่น “คุณ A ก่อนหน้านี้นี้ก็ได้เล่าเรื่องนี้มาแล้วใช่ไหมล่ะครับ” หรือ “คุณ B นี่สุดยอดไปเลยครับ” พอได้พูดคุยเรื่องราวเหล่านั้นกับเหล่าเพื่อนฝูงใกล้ชิดทำให้เกิดความรู้สึกรากับว่าตัวเองได้เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของพวกเขาแล้ว เมื่อถึงตอนนั้น ความโดดเดี่ยวที่มีอยู่ก็จะจางหายไปชั่วคราว ด้วยเหตุนี้จึงไม่สามารถมีสมาธิอยู่กับการครุ่นคิดได้อย่างลึกซึ้ง

ความนิยมของแบนด์เสื้อผ้าแบบ DC¹ ที่เดิมน่าตกใจ

¹ ย่อมาจาก Designer's & Character's เป็นชื่อเรียกรวมๆ สำหรับบริษัทที่เป็นผู้ผลิตเสื้อผ้าในญี่ปุ่น

ในปัจจุบันก็เป็นผลมาจากสังคมที่ผู้คนต่างออกไปต่อแถวซื้ออาหารกัน
อย่างมากมาย เพราะว่าคนอื่นอยากได้ ตัวเองจึงอยากได้บ้าง
บริษัทผู้ผลิตได้วางแผนที่เรียกว่า “ยุทธศาสตร์แบรนด” ใช้ความ
ปรารถนาอยากได้อยากมีของกลุ่มคนมากลบเอาความโดดเด่น
ออกไป หรืออย่างน้อยที่สุดก็เพราะว่าตัวเองมัวแต่หมกมุ่นอยู่
กับสิ่งตรงหน้า จึงทำให้สามารถหลบหนีกับการตั้งคำถามพื้นฐาน
อย่างเช่นว่า ตัวเองคือใคร และการใช้ชีวิตคืออะไร ออกไปได้
ถึงแม้ความคิดที่ว่า “ฉันกำลังตามหาตัวตนพลางมองสินค้าแบรนดนี้
อยู่อย่างเดียวดาย” อาจจะไม่ได้หยุดลง แต่ความว้าวุ่นในจิตใจที่ได้
สนุกสนาน “มารวมตัวกัน” อยู่ต่อหน้าสินค้าแบรนดนั้นเมื่อนั้น
กลับเพิ่มขึ้นจนห้ามไม่อยู่

เชกเช่นเดียวกัน ยังมีกรณีที่การพูดคุยกับเพื่อนที่สนิทสนม
กันเป็นเพียงแค่การใช้เวลาไปอย่างฟุ่มเฟือย แต่รู้สึกสนุกทุกครั้ง
ที่ได้คุยกับพวกพ้องที่เข้ากันได้ดี แน่ใจว่าการได้ใช้ช่วงเวลาอย่าง
สนุกสนานกับเพื่อนฝูงสามารถกลายเป็นเป้าหมายของการใช้ชีวิต
ได้ข้อหนึ่งเลยสำหรับเรื่องของเวลาอันแสนสำคัญนั้น ผมไม่มีอะไร
จะโต้แย้ง แต่ว่าในระหว่างที่เราพูดคุยกันนั้น คงจะตอบได้ยาก
ว่ามีอะไรสักอย่างที่กำลังเติบโตขึ้น

การใช้เวลาฟังเพลงและผ่อนคลายอยู่ในห้องเพียงลำพังนั้น
หากพูดกันตามตรง ผมว่านั้นไม่ใช่ความโดดเด่นเลย เสียงเพลงจะ
ทำให้ตัวเราไหลไปตามท่วงทำนองของมัน มากกว่านั้นยังทำให้ไม่
ครุ่นคิดถึงสิ่งอื่นใด ลักษณะเช่นนี้คือความสุขสบาย และเป็น
พฤติกรรมเชิงรับ จากงานวิจัยสาขาประสาทวิทยาศาสตร์ในปัจจุบันนี้
กล่าวว่า ตอนที่กำลังฟังเพลงอยู่นั้น สมองแทบจะไม่ได้ทำงานเลย
กล่าวคือ ข้อเสนอของผมไม่ได้จะบอกให้ทุกคนพยายามใช้

เวลาไปกับการผ่อนคลายคนเดียว หรือให้พยายามยืดวาทัวเอง
ลำพัง แต่ผมอยากให้ทุกคนพยายามหาเวลาของตัวเองจะได้หันหน้า
เข้าหาตนเอง และได้พัฒนาความสามารถของตัวเองให้ดียิ่งขึ้น
ช่วงเวลาสั้นๆ ของกิจกรรมทางปัญญาที่ทำให้สมองตื่นตัวและทำงาน
ต่างหากคือความโดดเด่นที่ทุกคนควรมี ความโดดเด่นเช่นนี้
จำเป็นต้องใช้พลังงานพุ่งมาด้วยความเคร่งครัด และอารมณ์อัน
มัวหมองคือวิธีการที่ดีที่สุด แม้ว่าจะทำสิ่งต่างๆ อย่างสดใสเพียง
ลำพังได้ แต่ไม่ว่าอย่างไรเสีย ความมีดমনมัวหมองต่างมีพลัง
ของมันอยู่

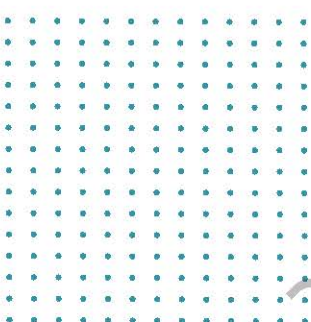
หากเป็นไปได้ ผมจึงอยากให้ทุกคนได้เรียนรู้ความโดดเด่น
ที่จะสะสมมากขึ้นในช่วงเวลาที่ยังหนุ่มสาวและยังมีพลังกำลังอยู่
หากเราเอาแต่ถือเพียงแค่ความสนุกสนานที่ได้คุยเสียงดัง ครึกครื้น
กับผองเพื่อน ไปคาราโอเกะต่างๆ ติดตัวไป เราจะไม่มีความเติบโต
ได้เลย

เราจะต้องขัดเกลาตนเองอย่างเคร่งครัด เดิมพันแพ้ชนะ และ
ตอนนั้นตัวเราจะเดินไปข้างหน้าและโดดเด่น ซึ่งสิ่งนี้ถือเป็นวิถีทาง
แห่งความโดดเด่นที่พึงมี

ในหนังสือเล่มนี้ ผมจะพูดถึงเกี่ยวกับกลวิธีของความโดดเด่น
โดยจะพิจารณาจากหลาย ๆ แง่มุม หากสามารถอยู่ร่วมกับความ
โดดเด่นนั้นได้อย่างชำนาญแล้วละ ช่วงเวลาสั้นๆ นั้นจะกลับกลายเป็น
สิ่งสร้างสรรค์อย่างสิ้นหลาม

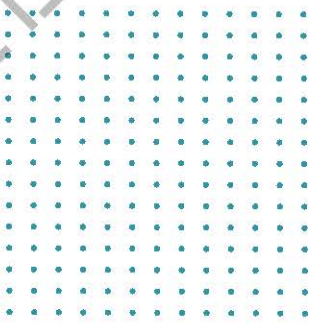
หนังสือเล่มนี้จะเป็น “การกล่าวคำชื่นชมต่อความโดดเด่น”
ในแบบของผมที่ได้รับรู้มาว่า ความโดดเด่นนั้นจะกลายมาเป็นพลัง
ในที่สุด

บทที่ 1

10 ปีแห่งการสูญเสีย
(ความโดดเดี่ยวกับตัวฉัน)

ช่วงเวลาอันโดดเดี่ยวของผม

เมื่อปี 2005 ผมได้ออกหนังสือไปมากกว่า 30 เล่ม นอกจากนั้นยังมีงานวิทยากร งานสอน งานเกี่ยวกับสื่อบันเทิง และงานบรรณาธิการงานเขียน ผมทำงานจนตัวเองก็ไม่เข้าใจเหตุผลด้วยเหมือนกันว่า ทำไมต้องทำงานมากขนาดนี้ ในขณะที่ผมรู้สึกขอบคุณกับการที่ได้รับโอกาสในการทำงานต่างๆนี้ ก็ยังมีอีกความคิดหนึ่งที่ลอยขึ้นมาในหัว นั่นก็คือ “ทำไมเมื่อ 10 ปีก่อนผมถึงไม่มีโอกาสได้ทำงานเหมือนตอนนี้นี้เลย”

สิ่งที่ผมได้ทำในโรงเรียนกวดวิชาประถม ไม่ว่าจะเป็นการอ่านออกเสียงหรือวิธีการหายใจที่ผมพูดเน้นย้ำอยู่เสมอ นั้น เป็นสิ่งที่ผมได้สร้างมันขึ้นมาเอาไว้เมื่อ 10 ปีก่อนแล้ว กล่าวคือ แม้จะเป็นเมื่อ 10 ปีก่อนนั้น ผมก็ได้ทำงานที่เหมือนกับงานในตอนนีมาแล้วนั่นเอง และยิ่งไปกว่านั้น ตอนนั้นผมมีทั้งพลังงานที่มากมายเหลือล้นกว่าตอนนี้ ทั้งยังมีความคิดที่เฉียบแหลมรวดเร็วกว่า แต่ทว่าตอนนั้นกลับไม่มีใครยอมรับผมเลย จึงพูดได้ว่า ความคับแค้นใจในตอนนั้นทำให้ผมต้องทุ่มเททำงานหนักมาจนถึงปัจจุบัน

เรื่องที่ทำไม่ได้ในตอนนั้นและความโดดเดี่ยว หากพูดกันตรงๆแล้ว ผมไม่แม้แต่จะอยากจะทำถึงมันเลย แต่ทว่าถ้าหากการเล่าเรื่องเหล่านี้จะเป็นการให้กำลังใจแก่ผู้คนที่กำลังทุกข์อยู่กับความโดดเดี่ยวในตอนนี หรือเป็นพลังให้ผู้คนที่รู้สึกว่ายากจะปลื้มตัวจากสังคมกลุ่ม แต่หวาดกลัวความโดดเดี่ยวจนไม่สามารถก้าวทำออกมาได้ แม้จะเป็นกำลังใจเพียงเล็กน้อย แต่ก็คงมีความหมายอยู่บ้าง

สำหรับผม ช่วงเวลานับจากตอนอายุ 18 ที่สอบเข้ามหาวิทยาลัยไม่สำเร็จ จนถึงอายุ 32 ปีที่ได้เข้าทำงานที่มหาวิทยาลัยเมจิ ช่วงเวลา 10 กว่าปีมานี้ ผมได้ใกล้ชิดอยู่กับความโดดเดี่ยวอย่างลึกซึ้ง เป็น **ช่วงเวลา 10 กว่าปีแห่งความดำมืด** ผมเรียกมันว่าอย่างนั้น

ช่วงระยะแรกแห่งความโดดเดี่ยว เริ่มตั้งแต่สมัยที่ผมเป็นโรนิน¹ จนถึงช่วงเป็นนักศึกษาปี 1-2 อาจจะมีหลายคนในตอนเด็กรู้สึกหลงใหลอยากที่จะใช้ชีวิตตัวคนเดียว แต่อาจจะเป็นเพราะผมถูกเลี้ยงดูมาในครอบครัวที่ทุกคนต่างคร่ำครึครั้นรำเริง การออกมาใช้ชีวิตตัวคนเดียวในโตเกียวจึงไม่ค่อยสะดวกสบายเลยแม้แต่น้อย พอล้มตัวลงนอนและจ้องมองเพดานได้หลังคาก็รู้สึกหดหู่อย่างท่วมท้นว่า “มีเพียงแค่ฉันคนเดียวสินะที่ถูกแยกออกมาให้อยู่ในซอกหลืบของจักรวาล” นอกจากนี้ การใช้ชีวิตแบบโรนินทำให้ผมรู้สึกว่า ชีวิตของตัวเองหยุดอยู่กับที่ ไม่ขยับไปไหน และความรู้สึกโดดเดี่ยวนั้นก็ซึมลึกลงสู่หัวใจไปทุกอณู

การสอบเข้ามหาวิทยาลัยให้ความรู้สึกใกล้เคียงกับการแข่งขันระดับประเทศหรือกีฬาโอลิมปิก การสอบจะถูกจัดขึ้นปีละ 1 ครั้ง ความสำเร็จของ 1 ปีที่ได้ทุ่มเทใช้เวลามาหลายต่อหลายวันจะถูกตัดสินภายในช่วงเวลา 1-2 วัน หากเป็นนักเรียนมัธยมที่เข้าสอบในปีนั้นละก็ เพียงแค่แสดงความสามารถที่สะสมมาหลายต่อหลายปีออกมาทั้งหมดเท่าที่มีก็เพียงพอ แต่สำหรับโรนิน พวกเขาจะถูกไล่ตอนจนไม่มีทางให้หนีไปมากกว่าเดิม ในวันที่สำคัญเช่นนั้นจึงต้อง

¹ คนที่พลาดการสอบเข้ามหาวิทยาลัยในครั้งแรก และเตรียมตัวเพื่อจะสอบเข้าในปีถัดไป

“พยายามอย่างสุดความสามารถ” สำหรับเด็กมัธยมที่เข้าสอบในปีนั้น อาจรู้สึกไม่กังวล แต่สำหรับโรนินแล้ว พวกเขายังมีความกดดันที่คอยวนเวียนติดตัวอยู่เสมอ

แต่เมื่ออายุเกิน 30 ปี ผมจึงสามารถยอมรับได้อย่างง่ายดายว่า ถึงแม้เวลาในชีวิตจะเข้าไปสัก 1 ปีก็ไม่ใช่ไรหรอก หากเป็นผมในตอนนี้จะคิดว่า “อะไรกัน แค่นี้เอง” แต่ตอนนั้นผมกลับรู้สึกว่าช่วงเวลา 1 ปีนั้นช่างเป็นการเสียเวลาอย่างมากที่สุด

ถ้าหากจะพูดถึงสาเหตุของช่วงเวลา 1 ปีแห่งการหยุดชะงักนั้น ก็เป็นเพราะว่าตัวผมเองสมัยมัธยมปลายหมกมุ่นเรื่องกีฬามากเกินไป และเข้าสอบโดยที่เตรียมตัวอ่านหนังสือมาอย่างไม่เพียงพอ ทั้งๆที่ผมเข้าใจเช่นนั้นมาตลอด แต่ตัวผมกลับไม่สามารถให้อภัยกับการที่จะต้องมาใช้เวลา 1 ปีเพื่อการสอบเข้าครั้งที่สองได้เลย

นอกจากนี้ สถานภาพที่ไม่ได้สังกัดกับหน่วยใด ๆ นั้นเป็นต้นกำเนิดของความทุกข์ เรื่องนี้เป็นความโศกเศร้าระยะที่ 2 ผมได้ล้มรสชาติแห่งความทุกข์ทรมานพอๆ กับช่วงที่เริ่มหางาน ยกตัวอย่างเช่น การที่ได้บอกว่าเป็นนักศึกษาจากมหาวิทยาลัย A หรือได้บอกว่าเป็นพนักงานจากบริษัท B ก็ล้วนทำให้เรารู้สึกมั่นคงไม่ว่าจะเป็นอารมณ์ความรู้สึกหรือสถานภาพทางสังคม แต่ตัวผมที่สอบเข้ามหาวิทยาลัยไม่สำเร็จนั้น กลับไม่มีที่ยืนเลย ถึงแม้จะเป็นนักเรียนโรงเรียนกวดวิชา แต่ผมไม่ถนัดการตื่นเช้า จึงไม่ค่อยได้ไปโรงเรียนกวดวิชาสักเท่าไร ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผมนั้นห่างไกลออกจากสังกัดทั้งปวง

ตอนนั้นสิ่งที่ผมรู้สึกอย่างรุนแรงกว่าสิ่งใดก็คือ ความยึดติดที่ว่าจะต้องพิสูจน์ให้ได้ว่าช่วงเวลาแรมปีที่เสียไปนั้นจะต้องไม่ไร้

ความหมาย ถ้าหากเรื่องราวต่างๆ ผ่านไปได้อย่างราบรื่น จะมีอะไรอีกล่ะที่ไม่สามารถไขควักเข้ามาได้ ความมุ่งมั่นที่ไม่รู้จักท้อถอยว่า จะต้องคว้าโอกาสนั้นมาได้ นั่นมีอยู่อย่างมากมาย

พอหลังจากที่เข้ามาวิทยาลัยมาแล้ว ผมถูกนักเรียนคนอื่นๆ ที่อายุน้อยกว่าผม 1 ปี พุดคุยด้วยภาษาที่เป็นกันเอง ทั้งยังถูกอดีตเพื่อนร่วมรุ่นเรียกแบบหวานๆ ในฐานะรุ่นพี่อีกด้วย ผมจึงรู้สึกไม่สบายอารมณ์อย่างยิ่ง เพราะว่าผมมีความถือตัวที่ว่าตนได้ฝึกฝนจิตใจมาอย่างหนักหน่วงเป็นเวลาตั้ง 1 ปี “ชมรม” ที่เป็นการบ้านเท่งผ่นคลายพื้นฐานของนักศึกษามหาวิทยาลัย ผมพูดได้เลยว่าเป็นสิ่งที่ผมรังเกียจมาตลอด คำว่า *circle* แรกเริ่มเดิมทีแล้วหมายถึงวงกลม ทุกคนต่างกอดไหล่ เรียงแถว มารวมตัวและใช้เวลาร่วมกัน อย่างเช่นออกไปร้องเพลง ซึ่งเป็นภาพที่ชวนให้ผมรู้สึกหดหู่ ผมเป็นบุคคลอันตราย ชวนทะเลาะไปเรื่อย ทำความสัมพันธ์ที่มีทั้งหมดพังทลายลง และแทบจะอยู่ตัวคนเดียวตลอดเวลา ที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะว่า ไม่ว่าจะป็นมนุษย์หรือหนังสือ ผมก็อยากจะทำความรู้สึกสิ่งเหล่านั้นไปจนถึงเนื้อแท้ของพวกเขา แต่ในความเป็นจริงแล้วก็เป็นไปได้ยาก เพื่อนที่แสนดีเพียงคนเดียวของผมนั่นคือเพื่อนร่วมรุ่นเดียวกันที่มีความรู้สึกพ้องต้องกันว่า พวกเราจะไม่มีชีวิตอยู่ในยุคปัจจุบัน

แม้กระทั่งหนังสือเองก็ตาม ผมถือคติว่าจะไม่อ่านผลงานการเขียนที่เป็นยุคปัจจุบัน หรือจะไม่อ่านหนังสือที่ติดอันดับขายดีจนเป็นกระแสอย่างเด็ดขาด ในช่วงที่ผมกำลังสับสนว่าจะเข้ามหาวิทยาลัยดีหรือไม่นั้น ผลงานฉบับเดบิวต์ของฮารุกิ มูราคามิ เรื่อง *สตัปลมซึบซัน* ที่เป็นกระแสอยู่ตอนนั้น ผมค่อนข้างใช้เวลามากพอสมควรกว่าจะสามารถอ่านงานเขียนชิ้นนั้นได้ หากมอง

จากสายตาของผู้หญิงก็อาจจะเป็นงานเขียนเกี่ยวกับความโดดเดี่ยว
แห้งแล้ง ที่มีตัวละครเอกเป็นวัยรุ่นหน้าตาดีคนหนึ่งเพียงเท่านั้น
ซึ่งนั่นเป็นความโดดเดี่ยวที่ต่างออกไปจากที่ผมได้เคยสัมผัสมา

พออายุผ่าน 30 มา ผมก็ตั้งใจจะเยียวยาตัวเองจากความ
โดดเดี่ยว จึงหยิบหนังสือเล่มนี้ขึ้นมา แล้วเริ่มอ่านอีกครั้ง ความรู้สึก
ที่ซึมลึกลงในใจนั้นกลับแตกต่างออกไปจากความรู้สึกร่วมที่เคยมี
ต่อผลงานชิ้นนั้น

อาจจะพูดแตกต่างได้ว่า นั่นเป็นการกระทำแบบหุนหันพลันแล่น
เพราะอยู่ในวัยหนุ่ม แต่สำหรับผมในตอนนี้เป็นเพียงแค่ความ
ภาคภูมิใจอันจี๊ดจ๊าดที่ผมเคยดูแคลนมาก่อน แต่ทว่าตอนนั้นที่ทำ
แบบนั้นก็เพียงเพื่อปกป้องตัวเอง

ผมใช้ชีวิตอยู่ท่ามกลางความโดดเดี่ยวอย่างจวนเจียนจน
แทบจะพูดได้ว่าคงไม่มีอะไรมากไปกว่านี้แล้ว ในความเป็นจริง
ผมรับเอาความโดดเดี่ยวเหล่านั้นเข้ามาด้วยความรู้สึกที่ใกล้เคียงกับ
ความอาฆาตแค้น “มันจะไม่จบลงแค่นี้หรอกนะ หันแค้นครั้งนี้
จะขอให้หัดให้คืนกลับมาสิบเท่า ยี่สิบเท่า” นั่นจึงเป็นครั้งแรก
สำหรับผมที่ได้รับรู้ถึงพลังที่ทำให้คิดว่าตัวเองไม่มีความสุขเหลือเกิน
และได้รับรู้ว่าสามารถเปลี่ยนความรู้สึกโดดเดี่ยวนั้นเป็นพลังอัน
ยิ่งใหญ่ได้

แสงสว่างในความโดดเดี่ยว

ดังนั้นผมในสมัยก่อนจึงแทบจะไม่ได้พูดคุยกับใครเลยในชีวิตประจำวัน ไม่สิ ไม่มีแม้แต่คนที่จะมาคอยรับฟังเลยด้วยซ้ำ ก้มหัวทักทายให้ผู้คนในร้านหนังสือบ้าง หรือโรงอาบน้ำบ้าง และก็สั่งอาหารในร้านบ้าง ได้ยินคำพูดที่ถูกกำหนดตายตัวอย่าง “ขอบคุณสำหรับที่ผ่านมานะครับ” แล้วหนึ่งวันของผมก็จบลงท่ามกลางความเหงาเช่นนั้น ผมได้เข้าใจลึกซึ้งกับความเป็นคนอื่นที่ห่างไกลไปโดยปริยาย

พอมองย้อนกลับไป หนังสือที่ผมอ่านตอนนั้นล้วนแต่เป็นงานเขียนที่ผมชอบอ่านมาก จริง ๆ ส่วนใหญ่ล้วนแต่เป็นเรื่องราวที่มีดราม่าทั้งนั้น แต่เพราะว่าผมชอบอ่านงานเขียนที่มีลักษณะเหมือนกับคำสั่งเสียก่อนตาย ไม่ว่าจะเป็นคำสั่งเสียของนักรบโอทโทฮิรัน ที่ชื่อว่า บันทิกของชาวเมจิผู้หนึ่ง หรือ ชีวิตของเบโทเฟน และจดหมายของแวนโก๊ะ นอกจากนี้ ผลงานของฌ็อง-ฟร็องซัว มีแกล และโยฮัน ว็อล์ฟกัง ฟือร์เกอร์ ผมก็อ่านมาแล้วทั้งนั้น ถึงแม้ว่าพวกเขาจะถูกรู้จักในฐานะบุคคลผู้ยิ่งใหญ่ แต่ในญี่ปุ่น พวกเขาต่างอ่านเรื่องราวเหล่านี้อย่างเพลิดเพลินเพื่อที่จะมีความรู้สึกร่วมกับบุคคลเหล่านี้ ในฐานะผู้บุกเบิกของความโดดเดี่ยวที่ถูกลืมเลือนไป

ทำตัวเองให้เหมือนกับเบโทเฟนที่แฉวน “โซคชะตา” เอาไว้กับบทเพลงซิมโฟนีหมายเลข 5 และมีอาการหูดับจากการได้ยินเสียงดัง จึงมองภาพเขียนของแวนโก๊ะที่อยู่บนหน้าหนังสือรวมรูปภาพ จมลึกอยู่กับความรู้สึกโศกเศร้าของเขาหลังจากที่มีเรื่อง

ผัดใจกับปอล โกแก้ง จนต้องตัดหูของตนเอง

โมซาร์ทที่ถูกยอรับมาตั้งแต่สมัยเด็กๆ แล้วว่าเป็นเด็กอัจฉริยะนั้น ในอีกแง่หนึ่ง เขาคงจะมีความโดดเด่นอยู่มากมายเหลือเกิน ก็เพราะว่าพรสวรรค์ที่มีมากมายเอ่อล้นขนาดนั้นคงจะไม่มีใครสามารถเข้าใจได้ ผมหลงใหลอยู่กับทฤษฎีการใช้ชีวิตของบุคคลผู้ยิ่งใหญ่ที่เลือกเดินตามเส้นทางของตนเองโดยมีพรสวรรค์เหลือล้นและโลกของจิตวิทยา ตอนนั้นผมได้เพื่อนเพิ่มขึ้นจากสถานะจิตใจที่คิดว่า “ตัวเราเองก็มีอะไรที่เชื่อมโยงกับคนคนอื่นเหมือนกัน” สำหรับผม ความโดดเด่นเหลือล้นที่ผู้คนอื่นมีความสามารถได้ออบกอดเอาไว้ และความรำคาญใจที่ทุกอย่างกับความไม่เข้าใจของผู้คนรอบข้างนั้น ทำให้คิดได้ว่าสิ่งเหล่านี้คือสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวมากเกินไปกว่าอะไรทั้งนั้น ไม่ว่าจะเป็นคุณลุงเกอเธ่หรือลุงแวนโก๊ะ สำหรับผมแล้ว การมีอยู่ของพวกเขาเป็นแสงไฟที่ส่องสว่างเพียงหนึ่งเดียวสำหรับผม

พอคิดย้อนกลับไป นักเขียนที่ผมมีความรู้สึกร่วมด้วยในตอนนั้น อย่างน้อยก็คือโคเบยะชิ ฮิเดะโอะ² ซึ่งเป็นยุคที่ใกล้เคียงกับปัจจุบันมากที่สุด ผมเข้าใจดีว่าการรับรู้ทางอารมณ์ของผมในตอนนั้นกับการรับรู้ทางอารมณ์ของยุคสมัยในตอนนั้นไม่ได้ไปด้วยกันสักเท่าไร แต่การรับรู้ทางอารมณ์ที่ผุดปลอกออกไปของตัวผมนั้น สำหรับผมแล้วเป็นความรู้สึกที่สบายใจอย่างประหลาดราวกับว่าตนเองกำลังสื่อสารกับผู้ที่เสียชีวิตลง เหมือนกับกำลังให้ชีวิตอยู่ในอีกมิติเวลาหนึ่งที่ต่างออกไปจากผู้คนอื่นๆ ท่ามกลาง

² นักวิจารณ์ผลงานวรรณกรรมและศิลปะ นักเขียน บรรณาธิการในสมัยเมจิ โดยวิธีคิดส่วนใหญ่ของเขาจะได้รับอิทธิพลมาจากบทกลอนและปรัชญาตะวันตก

ความมืดมิดแห่งความโดดเดี่ยว ตัวผมยังคงล่องลอยอยู่ในความมืดนั้นเพื่อมุ่งสู่แสงสว่าง

และอีกคนหนึ่งที่ผมรู้สึกมีอารมณ์ร่วมกับผลงานของเขาก็คือ ชะคะกุจิ อะโกะ³ ซึ่งมีผลงานที่โด่งดังอย่าง *Discourse on Decadence* (ทฤษฎีของการร่วงหล่น) แต่หากถามว่าผมชอบผลงานไหนของเขาที่สุด คำตอบก็คือ *Ishi no omoi* (ความคิดของก้อนหิน) และ *Ma no taikutsu* (ความเบื่อหน่ายของปีศาจ) ซึ่งเป็นผลงานที่ได้เรียงร้อยเอาความโดดเดี่ยวเกินด้านทานที่มีอยู่ในตัวเขาขึ้นมา เขามีความหลงใหลในพระพุทธศาสนา จำเรียนภาษาสันสกฤต เขาไหมเรียนอย่างหนักจนเข้าสู่ภาวะประสาทอ่อนแรง ทำไมเขาถึงหักโหมมากถึงเพียงนั้น...ผมจึงรู้สึกว่าลักษณะเช่นนี้ก็คล้ายคลึงกับตัวผมเป็นอย่างมาก

การเรียนภาษานั้นมีสิ่งที่ทำให้เราหลงใหลอย่างลึกซึ้งอยู่บ้าง บางจุด สำหรับตัวผมแล้ว ในบรรดาวิชาตอนสอบเข้ามหาวิทยาลัย ผมถนัดวิชาภาษาอังกฤษ แต่ทว่ามากกว่าอ่านหนังสือเตรียมตัวสอบ ผมกลับชอบอ่านงานเขียนของเบอร์ทรันด์ รัสเซลล์⁴ โดยอ่านเป็นต้นฉบับเสียมากกว่า แน่่อนว่านั่นออกจะหลุดจากจุดประสงค์การเตรียมตัวสอบ แต่ครั้งที่ผมได้อ่านภาษาอังกฤษของรัสเซลล์ ผมรู้สึกดีใจว่า “ยังมีคนที่สามารถพูดถึงความเป็นจริงอันลึกซึ้งของชีวิตได้อย่างละเอียดลึกซึ้งอยู่ ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่แจ่มแจ้ง ชัดเจนเช่นนั้นนั่นเอง ช่างสวยงามเหลือเกิน”

³ นักเขียนญี่ปุ่นที่โด่งดังในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2

⁴ นักคณิตศาสตร์ นักปรัชญา ที่มีอิทธิพลอย่างมากในช่วงศตวรรษที่ 20 ผู้นำเสนอทฤษฎีความรู้ Epistemology และเขียนหนังสือเรื่อง *Principia Mathematica*

เมื่อก่อนผมมีความรู้สึกต่อต้านการใช้ภาษาอังกฤษอย่างไม่มี
แก่นสาร อย่างคำที่มีความหมายตื้นเขิน เช่น “Oh, yeah” หรือ
“of course” เป็นต้น แต่พอได้มาสัมผัสกับรูปประโยคอันสวยงาม
อย่างในงานเขียนของรัสเซลล์แล้ว ผมรู้สึกดีขึ้นมาก รวากับว่า
เขาได้เล่าเรื่องราวความลึกซึ้งของชีวิต เมื่อรัสเซลล์ปรากฏออกมา
ในข้อสอบ ผมรู้ทันทีโดยที่ไม่ต้องดูข้อความอ้างอิงเลยว่า “นี่คืองาน
ของรัสเซลล์” ยิ่งไปกว่านั้นน่าจะจะมีแค่ผมคนเดียวที่รู้เรื่องนี้ได้
พอคิดเช่นนั้น ผมก็รู้สึกมีแรงฮึดขึ้นมา และเผลอทำท่ายกมือดีใจ
ต่อหน้ากระดานคำตอบ

เมื่อนับจากช่วงเวลาที่ผมเป็นโรนินก็ผ่านไปได้ 25 ปี แต่
เป็นสิ่งที่น่าแปลกใจว่า ความทุกข์ใจและความรู้สึกไม่สบายใจต่าง ๆ
ที่มีมาตั้งแต่สมัยนั้นกลับไม่ได้จางหายไป แถมความทรงจำอันทำให้
เกิดความไม่สบายใจกลับเด่นชัดกว่าเดิม ถ้าหากจะมีสิ่งที่เคย
สนับสนุนพลังของตัวเองในตอนนั้น หรือความปรารถนาในการ
ทำงาน ผมคิดว่าสิ่งนั้นคงจะเป็นความรู้สึกโดดเดี่ยวที่เกิดขึ้นจริง
อย่างแน่นอน

ตอนนี้ไม่ว่าจะเป็นในเชิงสภาพจิตใจหรือในเชิงเวลา ผมไม่
สามารถไล่ต้อนตัวเองให้ไปสู่ความโดดเดี่ยวได้อีกแล้ว พอได้มาลอง
คิดดูใหม่ก็พบว่า ช่วงเวลาที่ได้อยู่ตัวคนเดียวในตอนนั้น เป็นช่วง
เวลาที่มีค่ามากจริงๆ

ช่วงเวลาแห่งความโดดเดี่ยวที่ได้สิ่งสมปอง

ช่วงปี 3 ถึงปี 4 ของชีวิตมหาวิทยาลัย ความสัมพันธ์กับผู้คนรอบข้างเริ่มพัฒนาขึ้นเล็กน้อย แต่พอเข้าสู่ช่วงปริญญาโท ผมก็กลับมาเผชิญกับความโดดเดี่ยวอีกครั้ง เป็นเรื่องที่น่าเศร้าเสียเหลือเกิน เพราะผมนั้นไม่เหมาะกับการเรียนระดับปริญญาโทเลยแม้แต่น้อย

ผมเข้าเรียนต่อปริญญาโทก็เพราะว่ามีความมุ่งหมายอันยิ่งใหญ่ที่ตั้งใจหวังจะเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาของญี่ปุ่น แต่ทว่าความคิดของผมกับคนอื่น ๆ รอบข้างแตกต่างกันเกินไป ความแตกต่างนั้นปรากฏให้เห็นได้ในทุก ๆ คำพูดและการกระทำ จนในที่สุดก็เห็นได้อย่างชัดเจนและรุนแรง

ความสัมพันธ์ของผมกับอาจารย์ที่ปรึกษาที่ไม่ค่อยดีสักเท่าไร ไม่ว่าเรื่องอะไรก็ไม่มีการใส่ใจที่จะทำทั้งนั้น ผมจึงออกไปดูหนังแนวมิวสิคัลทุกวัน หากถามว่าทำไมต้องเป็นหนังมิวสิคัล ผ่านมาจนถึงวันนี้ผมก็ยังไม่รู้เหมือนกัน อาจเป็นเพราะอยากจะรู้สึกสนุกเพียงอย่างเดียวก็ได้ ส่วนวิทยานิพนธ์ ปกติแล้วจะเขียนให้เสร็จภายใน 2 ปี แต่สุดท้ายแล้วผมเลือกเป็นนักเรียนปริญญาโทที่ไม่เขียนวิทยานิพนธ์

ที่ผมเขียนไม่ได้ก็เพราะว่าผมคงเข้าใจสิ่งที่เรียกว่า การศึกษาระดับปริญญาโทผิดไป บางทีสิ่งที่ผมต้องการอาจจะเป็นการทำงาน แต่กระนั้นผมก็ได้นำพาตัวเองไปอยู่ในสถานที่ที่ห่างไกลจากคำว่าการทำงาน เพราะแบบนี้จึงรู้สึกท้อแท้ใจมากตลอดถึงแม้จะนั่งเรียนอยู่ในห้องเรียน แต่กลับรู้สึกว่าตัวเองไม่ได้มีพัฒนาการใดๆ จึงทำให้รู้สึกท้อแท้ใจมากกว่าเดิม

พอเป็นเช่นนั้น ผมจะอย่างไร

ผมเลือกที่จะเก็บตัวเงียบอยู่คนเดียว

ตอนนั้นในคณะศึกษาศาสตร์ของมหาวิทยาลัยโตเกียวมีประเด็นว่าจะปรับปรุงห้องห้องหนึ่งขึ้นมาใหม่ จึงมีการเสนอว่า จะทำเป็นห้องเสื่อทาทามิ⁵ เพื่อที่จะเรียกเด็ก ๆ มารวมตัวกันได้ บางครั้งห้องเสื่อทาทามิก็ถูกใช้จัดสัมมนา แต่ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นห้องว่าง สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาโทแล้ว สถานที่ที่เป็นเหมือนห้องวิจัยของตัวเองนั้นไม่มีหรอก แต่ด้วยความที่ผมชอบเสื่อทาทามิมากอยู่แล้ว จึงเข้าไปเก็บตัวอยู่ในห้องนั้นโดยปริยาย

การกระทำเช่นนั้นอาจจะใกล้เคียงกับการครอบครองไว้เพียงผู้เดียวโดยมิชอบทางกฎหมายก็จริง แต่ผมไม่ได้อยู่ในห้องเป็นระยะเวลายาวนานขนาดนั้น ต่อให้เป็นนักศึกษาปริญญาโทก็คงจะไม่เข้าใกล้ห้องนั้น ผมคิดว่าข้างในคงจะมีบรรยากาศที่ไม่ชวนให้เข้าใกล้ รวากับว่าไม่มีใครสามารถอยู่ในห้องนั้นได้นาน ผมรู้สึกผิดจนถึงตอนนี้ แม้ว่าผมจะเรียนต่อจนถึงระดับปริญญาเอก ผมก็มักจะอยู่มหา'ลัยจนถึง 5 ทุ่มทุกคืน ในตอนนั้นประตูกลางของมหา'ลัยก็ปิดหมดแล้ว ผมเลยต้องปีนข้ามรั้วออกไป ทำไมผมถึงอยู่ตัวคนเดียวได้นานขนาดนั้น ผมเองก็ไม่เข้าใจ ผมกลับบ้านด้วยการข้ามรั้วมหาวิทยาลัยออกไปทุกวัน ช่วงนั้นผมอ่านหนังสืออยู่ในห้องเสื่อทาทามิมาตลอด บางครั้งผมก็เผลอหลับอยู่ในห้อง ผมใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ในห้องนั้นมาเสมอ ผมตั้งใจอ่านหนังสืออย่างเอาเป็นเอาตาย จนคิดว่าสิ่งที่ทำอยู่นั้นได้เกินระดับของความเป็นมนุษย์ไปเสียแล้ว

⁵ เสื่อปูพื้นชนิดหนึ่งที่ใช้กันมาตั้งแต่สมัยญี่ปุ่นโบราณ

ในเมื่อไม่มีใครเข้าใจตัวผมที่เป็นเช่นนั้น ผมจึงตัดสินใจอย่างแน่วแน่ว่าจะเลิกพูดคุยกับคนอื่นอย่างจริงจัง บทสนทนาไร้สาระทั่วไปนั้นอาจมีบ้าง แต่หากเป็นเรื่องสำคัญหรือเรื่องที่เป็นเหมือนไอดีเดียวของตัวเอง การไม่พูดให้คนอื่นฟังจะเป็นการรักษาพลังงานได้มากกว่า แต่ผมก็ไม่คิดว่าการเล่าไอดีให้คนอื่นฟังนั้นจะเป็นการถูกขโมยไอดีไป แต่ตอนนั้นผมกลับรู้สึกจริงๆ ว่า หากเล่าไอดีให้คนอื่นฟังเมื่อไหร่ พลังงานที่ใช้สำหรับการทำงานนั้นจะถูกพรากเอาไป แต่ตอนนี้ผมกลับไม่ได้มีความคิดเช่นนั้นแล้ว การที่ได้พูดความคิดของตัวเองออกไปทั้งหมด อาจจะเป็นปฏิกิริยาตอบโต้ก็ได้ละมัง

อาจจะฟังดูแปลกไปบ้างเล็กน้อยที่ประสิทธิภาพในการผลิตผลงานเพิ่มมากขึ้นจากการครุ่นคิดเงียบๆ หลังจากที่เข้าหลักสูตรปริญญาเอกแล้ว ผมก็เริ่มเอาแต่เขียนวิทยานิพนธ์ และแน่นอนว่าวิทยานิพนธ์ไม่ได้ทำเงินให้กับผม แต่ไม่มีอะไรอย่างอื่นให้ทำแล้ว และตอนนั้นผมได้แต่งงานอย่างไม่ได้ตั้งใจมาก่อน ผู้ชายเรานั้นเมื่ออยู่เป็นโสดตัวคนเดียวก็แทบจะเป็นคนที่ไม่เอาไหน แต่เมื่อแต่งงานแล้ว กลับมีความรู้สึกที่เหมือนกับว่าถูกให้แบกรับโชคชะตาอะไรสักอย่างขึ้นมาอย่างกะทันหัน หากถามว่าสิ่งที่ต้องแบกรับเอาไว้คืออะไร ก็มีเพียงแค่วิทยานิพนธ์เท่านั้น ดังนั้นผมจึงเปลี่ยนตัวเองเป็นนักผลิตวิทยานิพนธ์ และรวบรวมข้อมูลต่างๆ อย่างต่อเนื่องเพื่อหาข้อสรุปออกมา และนี่ก็คือความทรงจำแห่งความโดดเดี่ยวช่วงที่สอง

ส่วนช่วงที่สามคือตอนที่ผมสูญเสียสถานภาพนักศึกษา กลายเป็นคนว่างงานและมีลูก ช่วงเวลาหลายปีนั้นเป็นช่วงเวลา ที่เศร้าเหลือหลายจนไม่สามารถเล่าออกมาได้ ช่วงนั้นผมทำให้คนที่ออกไปดื่มเหล้ากับผมต้องเดือดร้อนพอสมควร จึงอยากจะขอให้ พื้นที่ตรงนี้เพื่อกล่าวคำขอโทษต่อพวกเขา

ช่วงเวลาสิบปีแห่งความมืดมน ตัวผมที่เคยทำตามใจชอบมา อย่างตลอดตั้งแต่ยังเด็ก ได้ตกลงสู่หลุมพรางและติดอยู่ในนั้น อย่างไม่รู้ตัว ทั้งๆ ที่ความโดดเดี่ยวไม่เหมาะกับตัวผมเลยแม้แต่น้อย แต่ผมก็มีช่วงเวลาแห่งความโดดเดี่ยวและช่วงเวลาที่ความสมดุล ของสภาพจิตใจอยู่ในช่วงวิกฤติด้วยเช่นกัน แต่จากการอยู่กับความ โดดเดี่ยวอย่างแท้จริงแล้ว ทำให้ผมได้เรียนรู้ถึงสิ่งที่เรียกว่า “ผู้ถือสันโดษ” หากพูดให้ชัดก็คือ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นจริงในตัวผม ตอนนั้นก็คือ “ยังมีบางเรื่องที่ไม่สามารถทำให้บรรลุเป้าหมายได้ จากการรวมตัวเป็นกลุ่มอยู่ด้วยนี่นา”

สำหรับนักป็นเขานั้น มีทั้งบุคคลที่ไปกันเป็นทีมหรือคนที่ ออกไปป็นคนเดียว ไม่มีทั้งคนที่ขอให้พวกเขาป็นและไม่มีทั้งคนที่ ขึ้นไปป็นแทนพวกเขา การป็นเขาในความเป็นจริงนั้นเป็นสิ่งที่ ยากลำบากเกินไป ซึ่งผมไม่ถนัดเอาเสียเลย

หากเป็นการป็นเขาแห่งจิตใจ ไม่รู้ทำไมถึงรู้สึกกดดันเสีย เหลือเกิน และผมมักจะเดินคนเดียวมาตลอด หากมีใครสักคน อยู่เคียงข้างด้วยตอนนั้นก็นับว่าดี แต่ในหมู่ผู้ถือสันโดษ พวกเขา อยากรป็นคนเดียว โดยที่ยังหวังว่าจะได้บังเอิญพบเจอกับผู้ป็นเขา คนอื่นๆ ระหว่างทางเสียมากกว่า